

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia politică externă și integrare europeană

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

tel.: 37322/ 23-76-08

www.parlament.md

3 mai 2012

CPE-9 Nr. 97

**Dlui Valeriu LAZĂR
Viceprim-ministru,
Ministru al Economiei**

Stimate Doamnă Viceprim-ministru,

Cu referire la scrisoarea nr.10-414-P din 18.04.2012, Vă expediem alăturat avizul consultativ al Comisiei politice externe și integrare europeană, adoptat în ședința sa din 02.05.2012, privind oportunitatea inițierii negocierilor asupra proiectului *Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor*, exprimat în temeiul alin.2 al art.7 din Legea nr.595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

Cu respect,

**Igor CORMAN
Președintele Comisiei**

5720

04

05

10

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia politică externă și integrare europeană

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

tel.: 37322/ 23-76-08

www.parlament.md

3 mai 2012

CPF-9 Nr. 96

AVIZUL CONSULTATIV

al Comisiei politice externe și integrare europeană privind oportunitatea inițierii negocierilor asupra proiectului Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat *proiectul Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor* și, în temeiul art.7 alin.2 din Legea nr.595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se pronunță în favoarea inițierii negocierilor asupra acestuia.

Președintele Comisiei

Igor CORMAN

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 233940 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.gov.md>

Nr. DI-04/21 5752 " 02.05 2012

Ministerul Economiei

Cu referire la scrisoarea nr. 10-2069 din 18 aprilie 2012, Vă comunicăm că Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a examinat proiectul *Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor* și, în limita competenței sale, ține să comunice că susține semnarea acestui Acord.

Totodată, propunem revizuirea traducerii textului proiectului documentului prezentat.

Natalia GHERMAN
Viceministru

MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA

2033, or. Chişinău, Piaţa Marii Adunări Naţionale, 1
tel. (37322) 227620, fax (37322) 232388

МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

2033, г. Кишинэу, Пляца Марий Адунэрь Национале. 1
тел. (37322) 227620, факс (37322) 232388

nr. 18-09/PP47 din 18.05.2012
la nr. 10-2069 din 18.04.2012

Ministrul Economiei

Cu referință la scrisoarea nr.10/2069 din 18.04.2012, Ministerul Culturii a examinat setul de materiale referitor la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor și, reieșind din competența sa funcțională, comunică despre lipsa de obiecții și propuneri pe marginea documentului nominalizat.

Boris FOCȘA
Ministru

5353

14

05

12

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD 2012, m. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82
tel. 23-47-95, fax 23-47-97

MD-2012, м. Кишинэу, ул. 31 Август 1989 №82
тел.23-47-95, факс 23-47-97

13.06.2012 Nr. 03/4747
La Nr. D-2973 din 23.05.2012

Ministerul Economiei

Ministerul Justiției a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului „Cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor” și consideră necesar de a supune textul proiectului de Acord unei revizuirii esențiale.

În special, menționăm necesitatea de a redacta (preciza) sensul exprimat în prevederile art. 24 (1) din proiectul de Acord în ceea ce privește consimțământul părților de a transmite diferendul investițional spre soluționarea centrului ICSID. Astfel, din textul în limba engleză a acestei norme reiese că însăși semnarea Acordului de către Canada și Moldova constituie (exprimă) acordul fiecărui stat de a fi parte în procedura de arbitraj la ICSID, în timp ce versiunea în limba Română a aceleiași norme presupune că Părțile urmează să-și dea în viitor acordul pentru inițierea arbitrajului, eventual pentru fiecare caz aparte. Având în vedere că ambele modalități de exprimare a consimțământului statelor de a se supune jurisdicției centrului ICSID sunt recunoscute de practica ICSID și sunt abordate de diferite state la semnarea acordurilor bilaterale privind protejarea investițiilor, este necesar de a preciza acest aspect și de a corela corespunzător textele proiectului de Acord în ambele limbi pentru a defini clar modalitatea promovată prin Acordul vizat convenită între Canada și Moldova.

Remarcăm, de asemenea, redactarea (traducerea) inconsistentă și/sau vădit eronată a dispozițiilor proiectului de Acord privind dreptul aplicabil (art. 6), drepturile investitorului (art. 8, art. 34), drepturile și obligațiile statului respondent (art. art. 20, 21, 22, 26, 27, 36) etc.

Suplimentar, la art. 1:

În textul propus pentru definiția „informație protejată în temeiul legislației în domeniul concurenței”, urmează a indica nu doar denumirea, dar și numărul Legii cu privire la protecția concurenței.

Nu este relatată definiția termenului „guvern sub-național”, pentru Republica Moldova, motivul pentru care sugerăm revizuirea termenului respectiv.

Atragem atenția că nota informativă la proiect nu corespunde prevederilor stipulate la art. 37 din Legea nr. 317-XV din 18 iulie 2003, potrivit cărora la actul normativ se întocmește o notă de argumentare (informativă), care se semnează de persoana responsabilă.

Ministru

Oleg EFRIM

6661

2005, mun. Chișinău, str. Cosmonauților 7
tel.: 22-66-29

05.05.2012 nr. 17/1-07/100
La nr. 10-2069 din 18.04.2012

Ministerul Economiei

Cu referință la scrisoarea Ministerului Economiei, cu nr. 10-2069 din 18.04.2012, privind examinarea și avizarea proiectului Hotărârii Guvernului „cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor”, Ministerul Finanțelor, în limita competențelor sale funcționale, propune următoarele următoarele.

La proiectul acordului, art. 41:

- după pct. 1 să se insereze unul nou, care va fi pct. 2, cu următorul text: „La înțelegerea reciprocă a Părților în prezentul Acord pot fi incluse modificări și completări, perfectate în Protocoale separate, care vor fi parte integrantă a prezentului Acord și vor intra în vigoare potrivit prevederilor art. 41, pct. 2 al prezentului Acord.”,
- iar după ultima frază din art. 41, de adăugat următorul enunț: „În cazul apariției unor divergențe de interpretare a prevederilor prezentului Acord, va prevala textul în limba engleză.”.

Veaceslav NEGRUȚA

Ministru

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI
INFRASTRUCTURII DRUMURILOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА И
ДОРОЖНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
MD-2004 Chișinău
tel.: 82-07-02, fax: 54-65-64
E-mail secretariat@mtid.gov.md
IDNO 1008601001212

Бул. Штефан чел Маре ши Сфынт, 162
MD-2004 Кишинэу
tel.: 82-07-02, fax: 54-65-64
E-mail secretariat@mtid.gov.md
IDNO 1008601001212

25.04.2012 Nr.08-7/258

Ministerul Economiei
al Republicii Moldova

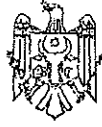
Cu referire la scrisoarea cu Nr. 10-2069 din 18.04.2012, Ministerul informează că, a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului „Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor” și, reieșind din limita competenței sale, comunică despre susținerea proiectului sus-menționat fără obiecții.

MINISTRU

Anatolie ȘALARU

48/15
27 04 12

AGENȚIA DE STAT
PENTRU PROPRIETATEA INTELLECTUALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АГЕНТСТВО
ПО ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

Sr. Andrei Doga nr. 24/1, MD-2024, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: +(373 22)40-05-00, +(373 22)44-32-53, fax: +(373 22)44-01-19
www.agepi.md, e-mail: office@agepi.md

AGEPI
(DNO) 1004600072945

Ул. Андрей Догы, 24/1, МД-2024, Кишинев, Республика Молдова
Тел.: +(373 22)40-05-00, +(373 22)44-32-53, факс: +(373 22)44-01-19
www.agepi.md, e-mail: office@agepi.md

nr. 748
2012 MAI. 02.
din _____

Ministerul Economiei

Piața Marii Adunări Naționale, 1,
MD-2033, mun. Chișinău,
Republica Moldova

La nr.10-2069
din 18.04.2012

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a examinat *proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor și, reieșind din competența sa funcțională, comunică următoarele.*

În scopul concretizării și expunerii corecte a terminologiei utilizate din domeniul proprietății intelectuale, în art. I „Definiții” al proiectului Acordului nominalizat, noțiunea de „drepturi de proprietate intelectuală” propunem de a expune în felul următor: „***drepturi de proprietate intelectuală** înseamnă dreptul de autor și drepturile conexe, drepturi la mărci comerciale, la indicații geografice, la denumiri de origine și la specialități tradiționale garantate, drepturi la desene și modele industriale, drepturi la brevete de invenție, drepturi la topografiile circuitelor integrate, drepturi privind protecția informației confidențiale, drepturi ale amelioratorilor soiurilor de plante.*”

Totodată, în art.10, alin.(5), cuvîntul „creare” de substituit prin cuvîntul „obținere”, iar după sintagma „în care această eliberare” de completat cu cuvintele „a licenței obligatorii”.

Lilia BOLOCAN,
Director General

MINISTERUL TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚILOR AL REPUBLICII MOLDOVA
МИНИСТЕРСТВО ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И СВЯЗИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”
Государственное предприятие „Пошта Молдовей”

Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134, MD-2012 Chișinău

Бул. Штефан чел Марэ шч Сфынт, 134, MD-2012 Кишинэу

Tel.: +373 22 25 12 01 Fax: +373 22 22 42 90 e-mail: anticamera@posta.md web: www.posta.md

04.05.12 nr. 22017

La nr. 10-2069 din 18.04.2012

Ministerul Economiei

Î.S. „Poșta Moldovei” a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor și reieșind din competențele sale consideră oportună inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului.

Î.S. „Poșta Moldovei”, fiind o organizație cu prezență largă în tot teritoriul țării, are stringentă nevoie de atragere a investițiilor străine pentru dezvoltarea infrastructurii sale întru promovarea serviciilor publice îndeosebi în mediul rural.

Director general

Vladimir CEBAN

5109

07

05

12

AGENȚIA
RELAȚII FUNCiare ȘI CADASTRU
A REPUBLICII MOLDOVA

АГЕНТСТВО
ЗЕМЕЛЬНЫХ ОТНОШЕНИЙ И КАДАСТРА
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

2005, or. Chișinău, str. Pușkin, 47
tel. (373-2) 212244, fax: (373-2) 226373

2005, г. Кишинэу, ул. Пушкина, 47
тел. (373-2) 212244, факс: (373-2) 226373

" 02 " mai 2012
Nr. 36/01-06/856
La nr.10-2069 din 18.04.2012

Ministerul Economiei

Agencia Relatii Funciare și Cadastru a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor și comunică lipsa de propuneri și obiecții.

Director general

Anatolie GHILAȘ

Ex. V Roșca,
tel. 881269

52716
011 15 12

Republica Moldova
Comisia Națională a Pieței
Financiare

Республика Молдова
Национальная комиссия
по финансовому рынку

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77
Tel: (373 22) 859 401, Tel/fax: (373 22) 859 505
e-mail: cnpf@cnpf.md

МД 2012, мун. Кишинэу, пр. Штефан чел Маре, 77
Тел: (373 22) 859 401, Тел/факс: (373 22) 859 505
e-mail: cnpf@cnpf.md

Nr. 08-1584 din 04.05 2012

Dlui Valeriu LAZĂR
Viceprim-ministru,
Ministrul economiei

Stimate domnule Viceprim-ministru,

Cu referință la scrisoarea nr. 10-2069 din 18 aprilie 2012, Comisia Națională a Pieței Financiare, în limita competenței sale, a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului „Cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor” și comunică următoarele.

În textul proiectului Acordului respectiv, propunem următoarele completări și modificări:

- de a completa art.1 cu definiția noțiunii de „investiție reglementată” sau de a aduce noțiunile utilizate în proiectul Acordului în concordanță cu prevederile art. 3 din Legea nr. 81- XV din 18.03.2004 „Cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător”;
- la art. 11, alin. 1, lit. (a) de a substitui sintagma „contribuțiile la capital” cu sintagma „aporturile la capitalul social”, în conformitate cu prevederile art. 41 din Legea nr. 1134-XIII din 02.04.1997 „Privind societățile pe acțiuni”;
- la art. 11, alin. 3, lit. (b) de a substitui sintagma „titlurilor de valoare” cu sintagma „valorilor mobiliare”, în conformitate cu prevederile art. 3 din Legea nr. 199 – XIV din 18.11.1998 „Cu privire la piața valorilor mobiliare”.

Cu respect,

Vicepreședinte

Victor CAPTARI

Ex. Diana Răilean
Tel: 022859433

5706

Tabelul de sinteză a avizelor pe marginea încheierii Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Canadei privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor

Nr.	Instituția	Propuneri	Acceptat /Respins	Comentarii
1.	Comisia pentru politică externă și integrare europeană	Lipsa de obiecții		
2.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Propunem revizuirea traducerii textului proiectului documentului prezent	acceptat	
3.	Ministerul Finanțelor	<p>La proiectul acordului, art. 41:</p> <ul style="list-style-type: none"> - după pct. 1 să se insereze unul nou, care va fi pct. 2, cu următorul text: „La înțelegerea reciprocă a Părților în prezentul Acord pot fi incluse modificări și completări, perfectate în Protocoale separate, care vor fi parte integrantă a prezentului Acord și vor intra în vigoare potrivit prevederilor art. 41, pct. 2 al prezentului Acord.” - iar după ultima frază din art. 42, adăugat următorul enunț: „În cazul apariției unor divergențe de interpretare a prevederilor prezentului Acord, va prevala textul în limba engleză.” 	acceptat	Inserare în art.41. pct.2 și 3
4.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Lipsa de obiecții		
5.	Ministerul Culturii	Lipsa de obiecții		
6.	Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală	În scopul concretizării și expunerii corecte a terminologiei utilizate în domeniul proprietății intelectuale, în art. I „Definiții” al proiectului Acordului nominalizat, noțiunea de „drepturi de proprietate intelectuală” propunem de a expune în felul următor „dreptul de proprietate intelectuală înseamnă dreptul de autor și drepturi conexe, dreptul la mărci comerciale, la indicații geografice, la denumiri de	acceptat	Din motivul că Canada este o țară bilingvă, partea canadiană a insistat ca toate textele(româna, engleza, franceza) să fie egal autentice.

	origine și la specialități tradiționale garantat, drepturi la desene și modele industriale, drepturi la brevete de invenție, dreptul la topografiile circuitelor integrate, dreptul privind protecția informației confidențiale, drepturi ale amelioratorilor soiurilor de plante.” Totodată, în art.10, alin.(5), cuvântul „creare” de substituit prin cuvântul „obținere”, iar după sintagma „în care această eliberare” de completat cu cuvintele „a licenței obligatorii.”	acceptat	
7.	Agencia Relatii Financiare și Cadastru	Lipsa de obiectii	
8.	Comisia Națională a Pieței Financiare	<p>În textul proiectului Acordului respectiv, propunem următoarele completări și modificări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de a completa art.1 cu definiția noțiunii de „investiție reglementată” sau de a aduce noțiunile utilizate în proiectul Acordului în concordanță cu prevederile art.3 din Legea nr. 81-XV din 18.03.2004 „Cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător”; 	<p>Notiunea de „investiție reglementată” nu se regăsește în textul Acordului și nu necesită definirea. Celelalte noțiuni au fost definite, inclusiv consultând Legea nr. 81-XV din 18.03.2004 „Cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător”</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - la art. 11, alin.1, lit.(a) de a substitui sintagma „contribuțiile la capital” cu sintagma „aporturile la capitalul social”, în conformitate cu prevederile art.41 din Legea nr. 1134-XII din 02.04.1997 „Privind societățile pe acțiuni”; - la art.11, alin.3, lit.(b) de a substitui sintagma „titlurilor de valoare” cu sintagma „valorilor mobiliare”, în conformitate cu prevederile art.3 din Legea nr. 199-XIV din 18.11.1998 „Cu privire la piața valorilor mobiliare”. 	<p>Acceptat</p>
9.	Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”	Lipsa de obiectii	

<p>10. Ministerul Justiției</p>	<p>Menționăm necesitatea de a redacta (preciza) sensul exprimat în prevederile art. 24(1) din proiectul de Acord în ceea ce privește consimțământul părților de a transmite diferendul investițional spre soluționarea centrului ICSID. Astfel, din textul în limba engleză a acestei norme reiese că însăși semnarea Acordului de către Canada și Moldova constituie (exprimă) acordul fiecărui stat de a fi parte în procedura de arbitraj la ICSID, în timp ce versiunea în limba Română a aceleași norme presupune că Părțile urmează să-și dea în viitor acordul pentru inițierea arbitrajului, eventual pentru fiecare caz aparte. Având în vedere că ambele modalități de exprimare a consimțământului statelor de a se supune jurisdicției centrului ICSID sunt recunoscute de practica ICSID și sunt abordate de diferite state la semnarea acordurilor bilaterale privind protejarea investițiilor, este necesar de a preciza acest aspect și de a corela corespunzător textele proiectului de Acord în ambele limbi pentru a defini clar modalitatea promovată prin Acordul vizat convenită între Canada și Moldova.</p> <p>De asemenea, redactarea (traducerea) inconștientă și/sau vădit eronată a dispozițiilor proiectului de Acord privind dreptul aplicabil (art. 6), drepturile investitorilor (art. 8, art. 34), drepturile și obligațiile statului respondent (art. art. 20, 21, 22, 26, 27, 36) etc. Suplimentar, la art. 1:</p> <p>În textul propus pentru definiția „informație protejată în temeiul legislației în domeniul concurenței”, urmează a indica nu doar denumirea, dar și numărul Legii cu privire la protecția concurenței.</p> <p>Nu este relatată definiția termenului „guvern sub-național”, pentru Republica Moldova, motivul pentru care sugerăm revizuirea termenului respectiv.</p> <p>Atragem atenția că nota informativă la proiect nu corespunde prevederilor stipulate la art. 37 din Legea nr. 317-XV din 18 iulie 2003, potrivit căreia la actul normativ se întocmește o notă de argumentare (informativă), care se semnează de persoana responsabilă.</p>	<p>Acceptat</p>	<p>Noțiunea de „guvern sub-național”, fiind a 10a noțiune, a fost inclusă la lit.(a) al art. 1 din proiect.</p>
		<p>acceptat</p>	
		<p>acceptat</p>	
		<p>acceptat</p>	

ACORD

ÎNTRU

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

ȘI

GUVERNUL CANADEI

PRIVIND PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA RECIPROCĂ

A INVESTIȚIILOR

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI GUVERNUL CANADEI (denumite în continuare „Părți”),

RECUNOSCÎND că promovarea și protejarea investițiilor ale investitorilor unei Părți pe teritoriul celeilalte Părți vor fi favorabile încurajării reciproce a afacerilor, dezvoltării cooperării economice dintre ele și promovării dezvoltării durabile,

AU CONVENIT cele ce urmează:

Secțiunea A -- Definiții

ARTICOLUL I

Definiții

În scopul acestui Acord:

„Acord OMC” înseamnă *Acordul de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului*, încheiat la Marrakesh la 15 aprilie 1994.

„Acordul TRIPS” înseamnă *Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț*;

„autoritatea de concurență”:

-- pentru Republica Moldova, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței sau un succesori ce va fi notificat printr-o notă diplomatică Canadei.

-- pentru Canada, Comisariatul de concurență sau succesori ce va fi notificat printr-o notă diplomatică Republicii Moldova.

„cetățean” definește:

-- pentru Republica Moldova, orice persoană care deține cetățenia Republicii Moldova;

și

-- pentru Canada, persoana care este cetățean sau rezident permanent al Canadei,

cu excepția:

(a) Persoană fizică cu dublă cetățenie moldovenească și canadiană se va considera a fi exclusiv cetățean al Părții cetățeniei sale dominante și eficiente; și

(b) persoană fizică care este cetățean al unei Părți și rezident permanent al celeilalte Părți se consideră a fi exclusiv persoana Părții cu cetățenie;

„Convenția de la New York” înseamnă *Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la Recunoașterea și Executarea Sentințelor Arbitrale Străine*, încheiată la New York, la 10 Iunie 1958;

- pentru Canada, informația în domeniul de aplicare al Secțiunii 29 din Legea concurenței, R.S.C. 1985, c.34, sau o dispoziție succesivă;

„**instituție financiară**” desemnează orice intermediar financiar sau altă întreprindere care este autorizată să activeze în afaceri și este reglementată sau supravegheată ca o instituție financiară în conformitate cu legislația Părții pe teritoriul căreia este situată;

„**întreprinderea**” desemnează orice entitate constituită sau organizată în conformitate cu legislația în vigoare, indiferent dacă este cu scop profitabil sau nonprofitabil, proprietate privată sau de stat, inclusiv corporație, trust, parteneriat, drept de proprietate exclusivă, societate mixtă sau altă asociație și succursală a unei asistări de entități;

„**investiția**” definește:

- (a) o întreprindere;
- (b) acțiuni, cote-părți sau orice altă formă de participare într-o întreprindere;
- (c) obligațiuni, titluri de creanță sau orice alt instrument de creanță a unei întreprinderi;
- (d) împrumut la o întreprindere;
- (e) fără a aduce atingere alineatelor (c) și (d) de mai sus, un împrumut sau o garanție de credit emise de către o instituție financiară este o investiție doar în cazul în care împrumutul sau garanția de credit este tratat drept capital de reglementare de către Partea pe al cărei teritoriu este situată instituția financiară;
- (f) partea în cadrul unei întreprinderi, care oferă dreptul proprietarului de a repartiza în venitul sau profitul întreprinderii;
- (g) partea în cadrul unei întreprinderi, care oferă dreptul proprietarului de a repartiza în activele întreprinderii cu privire la dizolvare;
- (h) dobânda care reiese din angajamentul de capital sau alte resurse de pe teritoriul unei Părți a activității economice în acel teritoriu, cum ar fi:
 - (i) un contract care implică prezența oricărei proprietăți al investitorului de pe teritoriul Părții, inclusiv un contract de construcții sau la cheie, sau o concesiune, sau

„**Convenția ICSID**” definește Convenția pentru Reglementarea Diferențelor legate de Investiții între State și Cetățenii altor State, semnată la Washington la 18 martie 1965;

„**drepturi de proprietate intelectuală**” înseamnă dreptul de autor și drepturi conexe, drepturi la mărci comerciale, asupra indicațiilor geografice, la denumiri de origine și la specialități tradiționale garantate, drepturi asupra desenelor și modelelor industriale, drepturi la brevete de invenție, drepturi asupra topografiilor circuitelor integrate, drepturi privind protecția informației confidențiale, drepturi ale amelioratorilor surselor de plante.

„**existent**” desemnează existent la data intrării în vigoare a acestui Acord;

„**guvern național**” definește:

- pentru Republica Moldova, guvernul Republicii Moldova; și
 - pentru Canada, guvernul federal.
- „**guvern sub-național**” definește pentru:
- Republica Moldova, autoritățile administrației publice locale care sunt constituite și activează pe un anumit teritoriu (sat (comună); oraș (municipiu); raion; unități autonome cu statut juridic special);
 - Canada, un guvern provincial, teritorial sau local.

„**ICSID**” definește Centrul Internațional pentru Soluționarea Diferențelor legate de Investiții creat prin Convenția ICSID;

„**informație confidențială**” definește informația confidențială de afaceri sau informația care este privilegiată sau protejată împotriva divulgării în conformitate cu legislația unei Părți;

„**informație protejată în temeiul legislației în domeniul concurenței**” înseamnă:

- pentru Republica Moldova, informația în temeiul și prevederile Art. 15 al Legii cu privire la protecția concurenței No. 1103-XIV din 30.06.2000, sau o dispoziție succesivă;

Secțiunea B- Angajamente Independente

ARTICOLUL 2

Scopul

1. Prezentul Acord se aplică măsurilor adoptate și menționate de către o Parte cu privire la:

- (a) un investitor al celeilalte Părți; și
- (b) o investiție acoperită.

2. Obligațiile din Secțiunea B se aplică persoanei a unei Părți atunci când aceasta își exercită funcția de autoritate de reglementare, administrativă sau de altă autoritate guvernamentală delegată de către acea Parte.

ARTICOLUL 3

Promovarea investițiilor

Fiecare Parte va încuraja crearea condițiilor favorabile pentru investiții pe teritoriul său de către investitorii celeilalte Părți și va permite aceste investiții în conformitate cu prezentul Acord.

ARTICOLUL 4

Tratament Național

1. Fiecare Parte va acorda investitorului celeilalte Părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații asemănătoare, propriilor investitori cu privire la înființarea, achiziționarea, extinderea, managementul, conducerea, exploatarea și vânzarea sau orice altă înstrăinare a investițiilor pe teritoriul său.
2. Fiecare Parte va acorda investițiilor acoperite un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații asemănătoare, investițiilor propriilor investitori cu privire la

înființarea, achiziționarea, extinderea, managementul, conducerea, exploatarea și vânzarea sau orice altă înstrăinare a investițiilor pe teritoriul său.

3. Tratamentul acordat de către o Parte în conformitate cu alineatele 1 și 2 definește, în ceea ce privește un guvern sub-național, tratamentul acordat, în situații asemănătoare, de către acest guvern sub-național investitorilor și investițiilor investitorilor al Părții din care acesta este parte.

ARTICOLUL 5

Tratamentul Națiunii celei mai Favorizate

1. Fiecare Parte va acorda unui investitor al celeilalte Părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații asemănătoare, investitorilor unei Părți terțe cu privire la înființarea, achiziționarea, extinderea, managementul, conducerea, exploatarea și vânzarea sau orice altă înstrăinare a investițiilor pe teritoriul său.
2. Fiecare Parte va acorda investițiilor acoperite un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații asemănătoare, investițiilor investitorilor unei Părți terțe cu privire la înființarea, achiziționarea, extinderea, managementul, conducerea, exploatarea și vânzarea sau orice altă înstrăinare a investițiilor pe teritoriul său.
3. Pentru o mai mare siguranță, tratamentul acordat de către o Parte în conformitate cu alineatele 1 și 2 definește, în ceea ce privește un guvern sub-național, tratamentul acordat, în situații asemănătoare, de către acest guvern sub-național pentru investitori și pentru investițiile investitorilor unei Părți terțe.

ARTICOLUL 6

Standardul Minim al Tratamentului

1. Fiecare Parte va acorda investițiilor acoperite un tratament, în conformitate cu Dreptul internațional cunoscător privind standardul minim de tratament al străinilor, inclusiv un tratament corect și echitabil și protecție și securitate deplină,

- (ii) un contract în cazul în care remunerarea depinde în mod substanțial de producere, veniturile sau profiturile unei întreprinderi;
- (i) drepturi de proprietate intelectuală; și
- (j) orice altă proprietate asupra bunurilor corporale sau necorporale, mobile sau imobile, și drepturi conexe de proprietate obținute în vederea sau utilizate în scopul unui profit economic sau alt scop de afaceri;

însă „investiția” nu înseamnă:

- (k) creanțe monetare care apar exclusiv din:
- (i) un contract comercial de vânzare a unui bun sau serviciu de către un cetățean sau o întreprindere de pe teritoriul unei Părți unei întreprinderi de pe teritoriul celeilalte Părți, sau
- (ii) extinderea de credit cu privire la o tranzacție comercială, cum ar fi finanțarea comerțului; sau
- (l) orice altă creanță monetară, ce nu implică tipuri de interese prevăzute în alineatele de la (a) către(j);

„investiția investitorului unei Părți” definește o investiție deținută sau controlată direct sau indirect, de către un investitor al Părții respective;

„investitor al unei Părți” definește o Parte, sau un cetățean sau o întreprindere unei Părți, care dorește să investească, investește sau a investit;

„investiția acoperită” definește, cu privire la o Parte, investiția pe teritoriul aceștia al investitorului celeilalte Părți existentă la data intrării în vigoare a acestui Acord, precum și investiția realizată sau obținută corespunzător;

„măsură” include o lege, regulament, procedură, cerință sau practică;

„Parte în diferend” desemnează fie Partea reclamantă fie investitorul care a înaintat o plângere în conformitate cu Secțiunea C;

„Parte reclamantă” definește Partea împotriva căreia a fost înaintată solicitarea conform Secțiunii C;

„personă” definește o persoană fizică sau o întreprindere;

„Regulament de arbitraj UNCITRAL” înseamnă *Reguli de procedură arbitrală* ale Comisiei Naționale Unite pentru *Drept Comercial Internațional*, în forma lor cea mai recentă.

„serviciu financiar” definește un serviciu de natură financiară, inclusiv asigurarea, și un serviciu suplimentar sau auxiliar unui serviciu de natură financiară;

„teritoriu” înseamnă:

- (a) teritoriul terestru, apele interioare și marea teritorială, inclusiv spațiul aerian de deasupra acestor zone, a Părții;
- (b) zona economică exclusivă a Părții, stabilită de către legislația națională a acesteia, în conformitate cu Partea V din Convenția Organizației Naționale Unite asupra dreptului mării, încheiată la Montego Bay la 10 decembrie 1982 (UNCLOS); și
- (c) platoul continental al Părții, stabilită de către legislația națională a acesteia, în conformitate cu Partea VI din UNCLOS;

„Tribunal” înseamnă un tribunal de arbitraj înființat în temeiul Articolului 23 (Depunerea unei Cereri de arbitraj) sau Articolul 27 (Consolidarea) al prezentului Acord.

2. Noțiunile „tratament just și echitabil” și „protecție și securitate deplină”

” în alineatul 1 nu necesită un tratament suplimentar celui sau dincolo de acela care este cerut de dreptul internațional cunumiilor privind standardul minim de tratament al străinilor.

3. O încălcare a unei alte prevederi a acestui Acord sau a unui Acord internațional separat nu stabilește faptul că a existat o încălcare a acestui Articol.

ARTICOLUL 7

Despăgubirea pentru pierderi

Părțile a aduce atingere Articolului 16 alineatul (5) litera (b) (Rezerve și excepții), fiecare Parte va acorda unui investitor al celeilalte Părți și unei investiții acoperite, un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește măsurile pe care le adoptă sau menține privind despăgubirea pentru pierderile suportate de către investiții pe teritoriul acesteia, ca urmare a conflictelor armate, tulburări civile sau a unei calamități naturale.

ARTICOLUL 8

Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului

1. O Parte nu poate împune ca o întreprindere a Părții respective care este o investiție acoperită, să numească într-o funcție înaltă de conducere o persoană de orice naționalitate.

2. O Parte poate pretinde ca o majoritate a Consiliului de Directori sau al Comitetului acesteia, din cadrul unei întreprinderi al Părții respective care este o investiție acoperită, să fie de o anumită naționalitate sau rezident pe teritoriul Părții, cu condiția ca această cerință să nu împiedice în mod substanțial capacitatea investitorului de a exercita controlul asupra investiției sale.

3. Sub rezerva legislației interne cu privire la intrarea străinilor, fiecare Parte va permite intrarea temporară a cetățenilor, angajați de către un investitor al celeilalte Părți care doresc să presteze servicii de conducere sau executive, sau servicii care necesită cunoștințe de specialitate, investiției al acestui investitor pe teritoriul Părții.

ARTICOLUL 9

Cerințe de performanță

1. O Parte nu poate impune sau implementa următoarele cerințe, sau aplica un angajament sau sarcină, cu privire la înființarea, achiziționarea, extinderea, managementul, administrarea sau exploatarea unei investiții a unei Părți sau a unei Părți terțe de pe teritoriul acestuia:

- (a) de a exporta un anumit nivel sau procent de bun sau serviciu;
 - (b) de a realiza un anumit nivel sau procentaj de produs intern;
 - (c) de a achiziționa, utiliza sau acorda preferință unui bun produs sau serviciu asigurate pe teritoriul acestuia, sau de a achiziționa un bun sau serviciu de la o persoană de pe teritoriul acestuia;
 - (d) de a raporta volumul sau valoarea importurilor la volumul sau valoarea exporturilor sau la suma încasărilor valutare asociate cu acea investiție;
 - (e) de a limita vânzările unui bun sau serviciu pe teritoriul său produse de către investiții sau oferite prin referirea acestor vânzări la volumul sau valoarea exporturilor sale sau câștigurile de schimb valutar;
 - (f) de a transfera tehnologie, un proces de producție sau alte cunoștințe brevetate către o persoană de pe teritoriul său; sau
 - (g) de a furniza exclusiv de pe teritoriul Părții un bun produs de investiții sau un serviciu oferit unei piețe regionale specifice sau pe piața mondială.
2. O măsură care necesită ca investiția să utilizeze o tehnologie care corespunde normelor de siguranță și sănătate și în mediu înconjurător nu este în contradicție cu alineatul 1 litera (f).
3. O Parte nu poate condiționa primirea sau primirea continuă a unui avantaj, cu privire la o investiție pe teritoriul său a unui investitor al unei Părți sau unei Părți terțe, privind respectarea următoarelor cerințe:

- (a) de a realiza un anumit nivel sau procent de bun sau serviciu;

(b) de a achiziționa, utiliza sau acorda protecția unui bun produs pe teritoriul acestuia, sau de a achiziționa un bun de la o persoană de pe teritoriul acestuia;

(c) de a raporta volumul sau valoarea importurilor la volumul sau valoarea exporturilor sau la valoarea fluxurilor de valută asociate cu acea investiție;

(d) de a limita vânzările de un bun sau serviciu pe teritoriul său produse de către investitori sau oferite prin referința acestor vânzări la volumul sau valoarea exporturilor sale sau câștigurile de schimb valutar.

4. (e) Alineatul 3 nu împiedică o Parte de la condiționarea primirii sau primirii continue a unui avansaj, cu privire la o investiție pe teritoriul său a investitorului unei Părți sau a unei Părți terțe, privind respectarea cerinței de a localiza producția, de a oferi serviciu, de a instrui sau angaja lucrători, de a construi sau extinde anumite facilități, sau desfășurarea activității de cercetare și dezvoltare, pe teritoriul său.

(b) Alineatul 1 litera (f) nu se aplică în cazul în care cerința este impusă sau angajamentul sau acțiunea este aplicată de către o instanță, un tribunal administrativ sau autoritate concurentă pentru a remedia o presupusă încălcare a Legii naționale a competitivității.

5. Alineatele 1 și 3 nu se aplică altor cerințe decât celor stabilite în alineatele respective.

6. Dispozițiile din:

(a) alineatele 1 literele (a), (b) și (c), și 3 literele (a) și (b) nu se aplică cerinței de calificare pentru un bun sau serviciu cu privire la promovarea exportului și programeelor de asistență externă;

(b) alineatele 1 literele (b), (c), (f) și (g), și 3 literele (a) și (b) nu se aplică achizițiilor de către o Parte sau de către o întreprindere de stat, și

(c) alineatul 3 literele (a) și (b) nu se aplică cerinței impuse de către o Parte importatoare cu privire la conținutul unui bun necesar de a fi calificat pentru a beneficia de un tarif preferențial sau colă preferențială.

ARTICOLUL 10

Exproprierea

1. O Parte nu poate naționaliza sau expropria o investiție acoperită fie direct sau indirect, prin intermediul unor măsuri având un efect echivalent naționalizării sau exproprierii („expropriere”), decât dacă măsurile sunt luate în interes public, în conformitate cu procedura legală, într-o manieră nediscriminatorie și plata despăgubirii în conformitate cu alineatele 2 și 3. Pentru o mai mare siguranță, prezentul alineat se va interpreta în conformitate cu Anexa B.10.

2. Despăgubirea menționată în alineatul 1 trebuie să fie echivalentă cu valoarea justă de piață a investiției expropriate imediat înainte exproprierii ce a avut loc („data de expropriere”), și nu trebuie să reflecte o schimbare în valoarea apărută deoarece exproprierea propusă devenise cunoscută mai devreme. Criteriile de evaluare trebuie să includă valoarea continuității activității, valoarea activului inclusiv valoarea fiscală declarată a proprietății tangibile, și alte criterii, după caz, pentru a determina valoarea justă de piață.

3. Despăgubirea se va plăti fără întârziere și va fi pe deplin realizabilă și liber transferabilă. Despăgubirea se va plăti într-o monedă liber convertibilă și va include dobânda la o rată comercial rezonabilă pentru moneda acumulată de la data exproprierii până la data plății.

4. Investitorul afectat va avea dreptul, în conformitate cu legislația Părții care efectuează exproprierea, de a solicita revizuirea cazului său și evaluarea investiției sale de către un organ judecătoresc sau altă autoritate independentă al Părții respective, în conformitate cu principiile stipulate în prezentul articol.

5. Prezentul articol nu se aplică situației de eliberare a unei licențe obligatorii acordate privind drepturile de proprietate intelectuală, sau de revocare, limitare sau obținere a unui drept de proprietate intelectuală, în măsura în care această eliberare a licenței obligatorii, revocare, limitare sau creare a dreptului de proprietate intelectuală este în concordanță cu Acordul OMC.

ARTICOLUL 11

Transferurile

1. Fiecare Parte va permite ca toate transferurile legate de o investiție să se realizeze în mod liber și fără întârzieri, la intrarea și ieșirea de pe teritoriul său. Aceste transferuri includ:
 - (a) Aporturile de capital;
 - (b) profituri, dividende, dobânzi, câștiguri de capital, plățile drepturilor de autor, taxe de management, asistență tehnică și alte taxe, plata bazată pe acțiuni și alte sume provenite din investițiile acoperite;
 - (c) încasări din vânzarea tuturor sau al unei părți a investiției acoperite sau din lichidarea parțială sau totală a investiției acoperite;
 - (d) plăți efectuate în temeiul unui contract încheiat de către un investitor sau investiție acoperită, inclusiv plăți efectuate în temeiul unui acord de împrumut.
 - (e) plăți efectuate în temeiul Articolului 7 (Despăgubirea pentru pierderi) și Articolului 10 (Expropriere); și
 - (f) plăți apărute în conformitate cu Secțiunea C.
2. Fiecare Parte va permite transferuri cu privire la o investiție acoperită realizate în valută convertibilă în care a fost investit capitalul inițial, sau în orice altă valută convertibilă convenită de către investitor și Partea implicată. Dacă nu s-a stabilit altfel cu investitorul, transferurile se vor efectua la cursul de schimb a pieței, în vigoare la data transferului.
3. Fără a încălca prevederile alineatelor 1 și 2, o Parte poate preveni un transfer prin aplicarea echitabilă, nediscriminatorie și de bună-credință a legilor sale privind:
 - (a) falimentul, insolabilitatea sau protejarea drepturilor creditorilor;
 - (b) emisiunea, comercializarea sau tranzacționarea valorilor mobiliare;
 - (c) infracțiuni criminale și penale;
 - (d) raportări financiare sau evidența transferurilor necesare asistării aplicării legii sau autorităților de reglementare financiară; sau

- (e) asigurare conformității cu un ordin sau o hotărâre în cadrul unei proceduri judiciare sau administrative.

4. O Parte nu poate solicita unuia dintre investitorii săi să transfere sau să penalizeze unul dintre investitorii săi pentru incapacitatea de a transfera veniturile, câștigurile, profiturile sau alte sume derivate din, sau atribuite, unei investiții pe teritoriul celeilalte Părți.

5. alineatul 4 nu împiedică o Parte să impună o măsură prin aplicarea echitabilă, nediscriminatorie și de bună credință a legilor sale interne cu privire la problemele expuse în alineatele 3 de la litera (a) până la litera (e).

6. Fără a încălca dispozițiile din alineatele 1, 2 și 4 și fără a limita aplicabilitatea alineatului 5, o Parte poate preveni sau limita transferurile de către o instituție financiară, sau în beneficiul, unui afiliat sau a persoanei din acea instituție, prin intermediul aplicării echitabile, nediscriminatorie și de bună credință a unei măsuri privind menținerea siguranței, solidității, integrității sau responsabilității financiare a instituțiilor financiare.

7. Fără a aduce atingere alineatului 1, o Parte poate restricționa transferurile de plată bazată pe acțiuni în circumstanțele în care aceasta ar putea restricționa în alt mod astfel de transferuri conform Acordului OMC și așa cum este prevăzut în alineatul 3.

ARTICOLUL 12

Transparența

1. Fiecare Parte va asigura ca legislația, reglementările, procedurile, precum și hotărârile administrative de aplicabilitate generală, referitoare la aspectul cuprins în prezentul Acord, să fie publicate prompt sau să fie făcute accesibile astfel încât să permită cunoașterea lor de către persoanele interesate și de cealaltă Parte.

2. În măsura în care este posibil, fiecare Parte:

- (a) va publica în prealabil, orice măsură prevăzută la alineatul 1 care este propusă spre adoptare; și
- (b) va acorda persoanelor interesate și celeilalte Părți o posibilitate rezonabilă de a comenta asupra măsurii propuse.

3. La cererea unei Părți, cealaltă Parte va oferi informații cu privire la măsură care ar putea avea un impact asupra unei investiții acoperite.

ARTICOLUL 13

Subrogarea

1. Dacă o Parte sau o agenție a acesteia face o plată către oricare dintre investitorii săi în baza unei garanții sau a unui contract de asigurare pe care l-a încheiat în legătură cu o investiție, cealaltă Parte va recunoaște valabilitatea subrogării în favoarea primei Părți menționate sau a agenției pentru orice drept ori titlu deținut de către investitor.
2. O Parte sau o agenție a acesteia, care este subrogată în drepturile unui investitor în conformitate cu alineatul 1, va avea aceleași drepturi ca și investitorul cu privire la investiție. Aceste drepturi pot fi exercitate de către Partea sau o agenție a acesteia sau de către investitor dacă Partea sau agenția acesteia îl autorizează în acest sens.

ARTICOLUL 14

Măsuri fiscale

1. Cu excepția celor prezentate în acest Articol, Acordul respectiv nu se va aplica măsurilor fiscale.
2. Prezentul Acord nu va afecta drepturile și obligațiile unei Părți în baza unei convenții fiscale. În eventualitatea în care există o neconcordanță între prezentul Acord și o convenție fiscală, convenția respectivă va prevala.
3. Prezentul Acord nu impune o Parte să furnizeze sau să permită accesul la informații, care în caz de divulgare, ar fi contrară legii Părții privind protejerea informației cu privire la măsurile fiscale a unui contribuabil.
4. Sub rezerva Alineatului 2, dispozițiile Articolelor 4 (Tratatul național) și
- 5 (Tratatul Națiunii celei mai Favorizate) se aplică tuturor măsurilor fiscale, altele decât

cele pe venit, câștigurile de capital, sau capitalului impozabil al societăților, cu excepția faptului că nimic din aceste Articole se va aplica:

- (a) unei dispoziții neconforme unei măsuri fiscale în vigoare;
- (b) continuării sau refuzării prompte a unei dispoziții neconforme unei măsuri fiscale în vigoare;
- (c) unui amendament la o dispoziție neconformă unei măsuri fiscale în vigoare în măsura în care modificarea nu diminuează conformitatea acestuia, la momentul modificării, cu articolele respective; sau
- (d) măsurii noi de impozitare care are ca scop asigurarea instituirii echitabile și eficiente sau de percepere a impozitelor (inclusiv, pentru o mai mare siguranță, măsura care este luată de către o Parte pentru a asigura conformitatea cu sistemul de impozitare a Părții sau pentru a preveni evitarea sau eschivarea de la impozite) și care nu face discriminări arbitrate între persoane, bunuri sau servicii ale Părților.

5. În cazul în care condițiile din alineatul 6 sunt realizate:

- (a) o plîngere de către un investitor cu privire la faptul că o măsură fiscală a unei Părți reprezintă o încălcare a unei înțelegeri încheiate între o autoritate guvernamentală națională a acestei Părți și investitorul cu privire la o investiție, va fi considerată ca o plîngere pentru încălcarea acestui Acord; și
- (b) dispozițiile Articolului 10 (Expropriere) se aplică măsurilor de impozitare.

6. Un investitor nu poate înainta o plîngere în conformitate cu alineatul 5, cu excepția cazului în care:

- (a) investitorul oferă o copie a notificării plîngerii la autoritățile fiscale ale Părților; și
- (b) șase luni după recepționarea notificării privind plîngerea investitorului, autoritățile fiscale ale Părților nu reușesc să ajungă la un acord comun. În cazul Alineatului 5 (a) măsura nu contravine unei astfel de înțelegeri, sau în cazul Alineatului 5 (b) măsura în cauză nu reprezintă o expropriere.

7. Dacă, cu privire la plîngerea investitorului a unei Părți sau diferendului dintre Părți, o problemă apare referitor la o măsură ca o măsură fiscală, o Parte poate sesiza problema

autorităților fiscale ale Părților. O decizie a autorităților fiscale va fi obligată Tribunalului constituit în conformitate cu Secțiunea C (Soluționarea diferendelor dintre un investitor și țara gazdă) sau comitet de arbitraj constituit în conformitate cu Secțiunea D (Proceduri de soluționare a diferendelor dintre stat-staț). Tribunalul sau Comitetul de arbitraj constituit pentru soluționarea unei plângeri sau diferendului în care problema apărută nu poate continua până când se va obține decizia autorităților fiscale. În cazul în care autoritățile fiscale nu s-au decis asupra problemei timp de șase luni de la sesizare, Tribunalul sau Comitetul de arbitraj va decide problema.

8. Fiecare Parte notifică cealaltă Parte prin note diplomatice cu privire la autoritățile fiscale menționate în prezentul Articol.

ARTICOLUL 15

Măsuri de sănătate, securitate și de protecție a mediului

Părțile recunosc faptul că este neadecvat încurajarea investițiilor prin relaxarea măsurilor interne privind sănătatea, securitatea sau protecția mediului. În consecință, o Parte nu va renunța sau deroga în alt mod, sau nu se va oferi să renunțe sau deroga la/de la astfel de măsuri ca o încurajare pentru înființarea, dobândirea, extinderea sau reținerea pe teritoriul său a unei investiții a unui investitor. Dacă o Parte consideră că cealaltă Parte a oferit o astfel de încurajare, aceasta poate solicita consultări cu cealaltă Parte și cele două Părți se vor consulta în vederea evitării încurajării.

ARTICOLUL 16

Rezerve și excepții

1. Articolele 4 (Tratatul național), 5 (Tratatul Națiunii celei mai Favorizate), 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) și 9 (Cerințele de Performanță) nu se aplică:

- (a) oricărei măsuri;
- (i) existente și neconforme, menținute pe teritoriul unei Părți; și

(ii) menținute sau adoptate după data intrării în vigoare a prezentului Acord care, la momentul vânzării sau unei altei acțiuni a dobânzii de capital guvernamental în, sau activele a, unei întreprinderi de stat existente sau unei entități guvernamentale existente,

- interzice sau impune limitări privind proprietatea sau controlul asupra dobânzilor de capital propriu sau de active sau
- impunerea cerințelor de naționalitate referitoare la conducere sau membrii consiliului de Directori;

(b) continuarea sau reluarea promptă a unei măsuri neconforme la care se face referință în alineatul (a);

(c) unui amendament la o măsură non-conformă la care se face referință în alineatul (a) în măsura în care amendamentul nu diminuează conformitatea măsurii, în forma în care există imediat înainte de amendament, cu articolele 4 (Tratat Național), 5 (Tratatul Națiunii celei mai Favorizate), 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) și 9 (Cerințele de performanță).

2. Articolele 4 (Tratatul național), 5 (Tratatul Națiunii celei mai Favorizate), 8

(Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) și 9 (Cerințele de Performanță) nu se aplică la o măsură adoptată sau menținută de către o Parte în ceea ce privește sectoarele, sub sectoarele sau activitățile, cum este prevăzută în lista din Anexa I.

3. Articolul 5 (Tratatul Națiunii celei mai Favorizate) nu se aplică tratamentului acordat de către o Parte în temeiul unei înțelegeri astfel cum este prevăzută în Anexa II.

4. În ceea ce privește drepturile de proprietate intelectuală, o Parte poate deroga de la

Articolul 4 (Național de Tratat), 5 (Tratatul Națiunii celei mai Favorizate) și Articolul 9 alineatul (1) litera (f) (Cerințele de performanță), într-un mod care să fie în conformitate cu:

- (a) Acordul TRIPS;
- (b) amendamentul din Acordul TRIPS în vigoare pentru ambele Părți; și
- (c) renunțarea la Acordul TRIPS acordat în temeiul Articolului IX din Acordul OMC.

5. Articolele 4 (Tratatul național), 5 (Tratatul Națiunii celei mai Favorizate), 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) nu se aplică:

- (a) achizițiilor de către o Parte sau o întreprindere de stat; sau
- (b) subvențiilor sau alocațiilor asigurate de o Parte sau o întreprindere de stat, inclusiv un împrumut garantat de către stat, garanție și asigurare.

6. Articolul 5 (Tratatul Națiunii celei mai Favorizate) a acestui Acord nu se aplică serviciilor financiare.

ARTICOLUL 17

Excepții generale

1. În sensul prezentului Acord:

- (a) o Parte poate adopta sau aplica o măsură necesară:
 - (i) pentru a proteja viața și sănătatea umană, animală sau vegetală;
 - (ii) pentru a asigura conformitatea cu legislația națională, care nu este în contradicție cu prezentul Acord;
 - (iii) pentru conservarea resurselor naturale epuizabile vii sau abiotice;
- (b) cu condiția că măsura menționată la alineatul (a) nu este:
 - (i) aplicată într-un mod care constituie o discriminare arbitrară sau nejustificată între investiții sau între investitori, sau
 - (ii) o restricție mascată privind comerțul sau de investițiile internaționale.

2. Prezentul Acord nu împiedică o Parte de la adoptarea sau menținerea măsurilor rezonabile din motive prudențiale, cum ar fi:

- (a) protejarea investitorilor, deponenților, participanților pe piața financiară, deținătorilor de polițe de asigurare, solicitanților în baza unei polițe sau a

persoanelor cărora le este datorată o obligație fiduciară de către o instituție financiară;

- (b) menținerea siguranței, solidității, integrității sau responsabilității financiare a instituțiilor financiare; și
- (c) asigurarea integrității și stabilității sistemului financiar al unei Părți.

3. Prezentul Acord nu se aplică măsurilor nediscriminatorii de aplicabilitate generală adoptate de către o entitate publică, în vederea realizării politicilor monetare și a altor politici de credit conexe sau a politicilor valutare. Acest alineat nu va afecta obligațiile unei Părți în temeiul Articolului 9 (Cerințele de performanță) sau Articolul 11 (Transferuri).

4. Acest Acord nu:

- (a) împune o Parte să furnizeze sau să permită accesul la informații, în cazul în care Partea respectivă stabilește că divulgarea acestor informații i-ar fi contrar intereselor sale esențiale de securitate;
- (b) împiedică o Parte să întreprindă o acțiune pe care o consideră necesară pentru a proteja interesele sale esențiale de securitate:
 - (i) în legătură cu traficul de arme, muniții și echipamente de război și cu traficul și tranzații similare cu alte bunuri, materiale, servicii și tehnologii derulate în mod direct sau indirect, în scopul aprovizionării unei baze militare sau a altui așezământ de securitate;
 - (ii) luate pe timp de război sau în alte situații de urgență în relațiile internaționale, sau
 - (iii) în legătură cu implementarea politicilor naționale sau acordurilor internaționale cu privire la neproliferarea armelor nucleare sau a altor dispozitive cu explozibilitate nucleară; sau
- (c) împiedică o Parte de la îndeplinirea obligațiilor sale în temeiul Cartei Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii și securității internaționale.

5. Prezentul Acord nu împune o Parte să furnizeze sau să permită accesul la informații a căror divulgare ar obstrucționa aplicarea legii sau ar fi contrară legislației Părți privind protejarea

proceselor deliberative și proceselor de elaborare a politicilor a ramurii executive a Guvernului la nivel de cabinet, secretului personal sau confidențialității tranzacțiilor financiare și a conturilor clienților individuali ai instituțiilor financiare.

6. În cazul unei proceduri de soluționarea disputelor în temeiul prezentului Acord:

- (a) o Parte nu este obligată să furnizeze sau să permită accesul la informații protejate în temeiul legii sale privind concurența;
- (b) o autoritate de concurență a unei Părți nu este obligată să furnizeze sau să permită accesul la informații care sunt privilegiate sau altfel protejate împotriva divulgării.

7. Prezentul Acord nu se aplică măsurii adoptate sau menținute de o Parte, cu privire la o persoană angajată într-o industrie culturală. „Persoana angajată într-o industrie culturală” înseamnă o persoană angajată în următoarele activități:

- (a) publicarea, distribuția sau vânzarea de cărți, reviste, periodice sau ziare tipărite sau scrise la mașină în formă lizibilă, cu excepția cazului când tipărirea sau una din setările de mai sus este singura activitate;
- (b) producerea, distribuția, vânzarea sau prezentarea filmelor sau a înregistrărilor video;
- (c) producerea, distribuția, vânzarea sau prezentarea de înregistrări muzicale audio sau video;
- (d) publicarea, distribuția, vânzarea sau prezentarea de muzică tipărită sau scrisă la mașină în formă lizibilă; sau
- (e) radiocomunicații în care transmisiunile sunt destinate recepționării directe de către publicul larg și toate activitățile de transmisie prin radio, televiziune sau cablu, precum și toate serviciile de programe prin satelit și rețele de transmisii.

8. Dacă un drept sau o obligație din acest Acord dublează unu în temeiul Acordului OMC. Părțile vor fi de acord ca o măsură adoptată de o Parte, în conformitate cu o decizie de renunțare acordată de OMC în temeiul Articolului IX din Acordul OMC, este considerată a fi, de asemenea, în conformitate cu prezentul Acord. O astfel de măsură a uneia dintre Părți nu poate duce la pîngerea de către un investitor al uneia dintre Părți înapotriva celeilalte în temeiul Secțiunii C din prezentul Acord.

ARTICOLUL 18

Negarea avantajelor

1. O Parte poate nega avantajele Articolului către un investitor al celeilalte Părți care este o întreprindere a acelei Părți, precum și pentru investițiile acestuia dacă investitorii unei Părți terțe dețin sau controlează întreprinderea și:

- (a) Partea care negă adoptă sau menține în legătură cu Partea terță, măsuri care interzic tranzacțiile cu respectiva întreprindere sau care ar fi încălcate sau eludate în cazul în care întreprinderii sau investițiilor sale li s-ar fi acordat beneficiile Articolului respectiv; sau
- (b) întreprinderea nu desfășoară activități economice substanțiale pe teritoriul Părții sub a cărei legislație a fost constituită.

Secțiunea C – Soluționarea diferendelor între un investitor și Partea gazdă

ARTICOLUL 19

Scopul

Fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor Părților în conformitate cu Secțiunea D, această Secțiune stabilește un mecanism de soluționare a diferendelor de investiții.

ARTICOLUL 20

Plingerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi

1. Un investitor al unei Părți poate supune arbitrajului în temeiul prezentei Secțiuni, o plingere în care:

(a) Partea reclamantă a încălcat o obligație în conformitate cu Secțiunea B, alia decât cea în temeiul Articolelor 8 și alineatul (3) (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului), 12 (Transparență) sau 15 (Măsuri de sănătate, securitate și de protecție a mediului); și

(b) investitorul a suferit pierderi sau pagube datorate sau care decurg din această încălcare.

2. Un investitor a unei Părți, în numele unei întreprinderi a Părții reclamante, care este o persoană juridică, pe care investitorul o deține sau controlează direct sau indirect, poate prezenta arbitrajului în temeiul prezentei Secțiuni o plingere în care:

(a) Partea reclamantă a încălcat o obligație în conformitate cu Secțiunea B, alia decât cea în temeiul Articolelor 8 și alineatul (3) (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului), 12 (Transparență) sau 15 (Măsuri de sănătate, securitate și de mediu); și

(b) întreprinderea a suferit pierderi sau pagube datorate sau care decurg din această încălcare.

ARTICOLUL 21

Condițiile anterioare depunerii unei plângeri către arbitraj

1. Părțile aflate în diferend se vor consulta și vor încerca să soluționeze plingerea pe cale amiabilă înainte ca un investitor să formuleze o cerere de arbitraj. Cu excepția cazului în care Părțile aflate în diferend acceptă o perioadă mai îndelungată, astfel consultările vor avea loc în termen de 60 de zile de la notificarea intenției de a depune o cerere de arbitraj în conformitate cu alineatul 2 litera (c). Consultarea va avea loc în capitala Părții reclamante, dacă Părțile nu au convenit altfel.

2. Un investitor poate depune o plingere la arbitraj în temeiul Articolului 20 (Plingerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi) numai în cazul în care:

(a) investitorul și, în cazul în care plingerea este realizată în conformitate cu Articolul 20 alineatul (2) (Plingerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi), întreprinderea sunt de acord cu arbitrajul în conformitate cu procedurile stabilite în prezentul Acord;

(b) cel puțin șase luni au trecut de la evenimentele care au dus la apariția plângerii;

(c) investitorul a remis Părții reclamante o notificare scrisă cu privire la intenția sa de a prezenta o cerere de arbitraj cu cel puțin 90 de zile anterior depunerii cererii de despăgubire, notificarea căreia va include:

(i) numele și adresa investitorului și, în cazul în care plingerea este realizată în conformitate cu Articolul 20 alineatul (2) (Plingerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi) numele și adresa întreprinderii;

(ii) prevederile prezentului Acord presupuse a fi încălcate, precum și orice alte prevederi relevante;

(iii) bazele juridice și practice privind plingerea, inclusiv măsurile în cauză, și

(iv) sursa sollicitată și valoarea aproximativă a daunelor reclamate.

- (d) investitorul a remis dovezi ce determină că acesta este un investitor al celeilalte Părți cu notificarea sa privind intenția de a depune o cerere de arbitraj în temeiul alineatului 2 (c);
- (e) în cazul unei plingeri depuse în temeiul Articolului 20 alineatul (1) (Plângerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi):
- (i) nu au trecut mai mult de trei ani din data în care investitorul primul a obținut sau ar fi trebuit să obțină pentru prima dată informația privind pretinsa încălcare și informații că investitorul prin urmare a suportat pierderi sau pagube;
 - (ii) investitorul renunță la dreptul său de a iniția sau continua alte proceduri de soluționare a diferendelor, înaintea unui tribunal administrativ sau a instanței judecătorești în temeiul legislației naționale a unei Părți, în contextul măsurii Părții reclamante care se presupune a fi o încălcare menționată în Articolul 20 (Plângerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi), și
 - (iii) în cazul în care plângerea se referă la pierderea sau deteriorarea unui interes într-o întreprindere a celeilalte Părți, care este o persoană juridică pe care investitorul o deține sau o controlează direct sau indirect, întreprinderea renunță la dreptul menționat în temeiul literei (ii);
- (f) în cazul unei plingeri prezentate în temeiul Articolului 20 alineatul (2) (Plângerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi):
- (i) nu au trecut mai mult de trei ani din data în care întreprinderea prima a obținut sau ar fi trebuit să obțină pentru prima dată informații privind pretinsa încălcare și informații că întreprinderea prin urmare a suportat pierderi sau pagube; și
 - (ii) atât investitorul cât și întreprinderea renunță la dreptul lor de a iniția sau continua alte proceduri de soluționare a diferendelor, înaintea unui tribunal administrativ sau a instanței judecătorești în temeiul legislației naționale a unei Părți, în contextul măsurii Părții reclamante care se presupune a fi o

încălcare menționată în Articolul 20 (Plângerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi).

- 3. Alineatele 2 literele (e) (ii), (iii) și 2 (f) (ii) nu se aplică procedurilor, înaintea instanței judiciare sau administrative în temeiul legislației naționale al Părții reclamante, pentru măsuri executorii, declarative sau alte măsuri extraordinare, care nu implică piata pentru daune.
 - 4. Investitorul aflat în diferend sau întreprinderea va da acordul și renunțarea necesară conform alineatului 2. Părții reclamante și investitorul va include acestea în cererea de arbitraj.
- O renunțare din partea întreprinderii în conformitate cu alineatele 2 (e) (iii) sau 2 (f) (ii) nu este necesară în cazul în care Partea reclamantă privează investitorul de controlul unei întreprinderi.

ARTICOLUL 22

Reguli speciale privind serviciile financiare

1. Cu privire la:
- (a) instituțiile financiare a unei Părți; și
 - (b) investitorii unei Părți și investițiile investitorilor respectivi în instituțiile financiare de pe teritoriul Părții reclamante,

această Secțiune se aplică numai în cazul plingerilor unde Partea reclamantă a încălcat o obligație în temeiul Articolelor 10 (Expropriere), 11 (Transferuri) sau 18 (Negarea avantajelor).

- 2. În cazul în care un investitor sau o Parte susține că un diferend implică măsuri adoptate sau menținute de către Partea reclamantă cu privire la instituțiile financiare a celeilalte Părți sau investitorii celeilalte Părți și investițiile lor în instituțiile financiare de pe teritoriul Părții reclamante, sau în cazul în care Partea reclamantă invocă Articolele 11 alineatul (6) (Transferuri), 17 (2) sau 17 (3) (Excepții generale), arbitrii vor deține, adițional la criteriile stabilite în Articolul 25 alineatul (2) (Arbitri), expertiză sau experiență în serviciile financiare legate sau practică care pot include reglementarea instituțiilor financiare.

3. În cazul în care un investitor depune o plîngere la arbitraj în temeiul prezentei Secțiunii, și Partea reclamantă invocă Articolele 11(6) (Transferuri), 17 (2) sau 17 (3) (Excepții generale), la cererea Părții respective, Tribunalul va solicita un raport în scris de la Părți din care să reiasă dacă și în ce măsură alineatul respectiv constituie o apărare întemeiată la plîngerea investitorului. Tribunalul nu va acționa înainte de primirea unui raport în baza acestui Articol.

4. În cazul în care Tribunalul solicită un raport în conformitate cu alineatul 3, Părțile vor elabora un raport scris. În cazul în care Părțile nu pot conveni, ele prezintă problema la un Comitet de arbitraj stabilit în conformitate cu Secțiunea D, care va pregăti un raport scris. Raportul va fi transmis Tribunalului și va fi obligatoriu pentru Tribunal.

5. Tribunalul poate decide asupra cauzei, dacă în termen de 70 zile de la trimiterea de Tribunal nu a fost prezentată nici o cerere de constituire a Comitetului de arbitraj conform alineatului 4 și nici un raport nu a fost primit de către Tribunal.

ARTICOLUL 23

Depunerea cererii de arbitraj

1. Un investitor care îndeplinește condițiile precedente în Articolul 21 (Condițiile anterioare depunerii unei cereri de arbitraj), poate formula o cerere de arbitraj în temeiul:

- (a) Convenției ICSID, cu condiția că ambele Părți sunt părți la Convenția ICSID;
- (b) Regulilor adiționale ale ICSID, în cazul în care numai o Parte este parte la Convenția ICSID; sau
- (c) Regulilor de arbitraj UNCITRAL.

2. Cu excepția măsurii modificate de către prezentul Acord, procedura de arbitraj este reglementată de normele de arbitraj ce se aplică în conformitate cu alineatul 1, care sunt în vigoare la data la care plîngerea este supusă arbitrajului în temeiul prezentei Secțiuni.

3. Părțile pot adopta reguli suplimentare cu privire la procedura care completează regulile de arbitraj enumerate în alineatul 1, și regulile respective se aplică arbitrajului. Părțile vor publica prompt regulile suplimentare privind procedura pe care le adoptă sau le face astfel disponibile într-o asemenea manieră încât să permită persoanelor interesate să ia cunoștință cu ele.

4. O plîngere este supusă arbitrajului în temeiul prezentei Secțiuni atunci cînd:

- (a) cererea de arbitraj în temeiul articolului 36 (1) din Convenția de la ICSID este primită de către Secretariatul General al ICSID;
- (b) cererea de arbitraj în temeiul Articolului 2 din Secțiunea C al Regulilor adiționale este primită de către Secretariatul ICSID, sau
- (c) notificarea arbitrajului în temeiul Articolului 3 din Regulile de arbitraj al UNCITRAL este primită de către Partea reclamantă.

5. Fiecare Parte va notifica cealaltă Parte prin note diplomatice despre locul de prezentare a notificării și altor documente.

ARTICOLUL 24

Consimțământul pentru arbitraj

1. Fiecare Parte își dă consimțământul de a depune cererea de arbitraj în conformitate cu procedurile stabilite în prezentul Acord. Nerespectarea unei condiții enumerate în Articolul 21. (Condițiile anterioare depunerii unei cereri de arbitraj) anulează consimțământul.

2. Consimțământul din alineatul 1 și depunerea de către un investitor a unei cereri de arbitraj satisface cerința stabilită în:

- (a) capitolul II al Convenției ICSID (Competența Centrului) și Regulile adiționale ale ICSID pentru consimțământul scris al Părților aflate în diferență; și
- (b) Articolul II al Convenției de la New York pentru o înțelegere în scris.

ARTICOLUL 25

Arbitrii

1. Cu excepția cazului atunci cînd un Tribunal înstituit conform Articolului 27 (Consolidarea), și atunci cînd Părțile aflate în diferență nu convin altfel, Tribunalul va fi compus din trei arbitri. Un arbitru va fi desemnat de către fiecare Parte și al treilea, care va fi Președintele arbitru, va fi numit prin acordul Părților aflate în diferență.

2. Arbitrii vor deține expertiză sau experiență în domeniul legislației internaționale publice, normelor investigaționale internaționale sau regulilor comerciale internaționale, sau de soluționare a diferendelor care apar din Acordurile internaționale investigaționale sau comerciale. Arbitrii vor fi independenți și nu vor fi afiliați sau vor primi instrucțiuni de la Partea reclamantă.

3. În cazul în care Părțile aflate în diferend nu sunt de acord cu remunerarea arbitrilor înainte ca Tribunalul să fie constituit, se va aplica rata predominantă al ICSID pentru arbitri.

4. În cazul în care un Tribunal, altul decât cel stabilit în conformitate cu Articolul 27 (Consolidarea), nu a fost constituit în termen de 90 de zile de la data depunerii plîngerii către arbitraj, Partea reclamantă va solicita Secretarului General al ICSID să numească arbitrul sau arbitrii care încă nu sunt numiți. Secretarul General al ICSID va numi la discreția sa și în măsura posibilității și consulta Părțile aflate în diferend. Secretarul General al ICSID nu va numi în calitate de Președinte arbitru un cetățean al unei Părți.

ARTICOLUL 26

Acord privind numirea Arbitrilor

În scopul Articolului 39 din Convenția ICSID și Articolului 7 din Anexa C al Regulilor adiționale de facilitare al ICSID, fără a aduce atingere unei obiceiuri către un arbitru bazate pe un motiv altul decât cetățenia:

- (a) Partea reclamantă acceptă numirea fiecărui membru individual al Tribunalului constituit în temeiul Convenției ICSID sau al Regulilor adiționale de facilitare al ICSID;
- (b) un investitor menționat în Articolul 20 alineatul (1) (Plîngerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi), poate depune o plîngere către arbitraj sau să continue plîngerea în temeiul Convenției ICSID sau al Regulilor adiționale de facilitare al ICSID, numai în cazul în care investitorul acceptă în scris numirea fiecărui membru de către Tribunal, și
- (c) un investitor menționat în Articolul 20 alineatul (2) (Plîngerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi), poate depune o

plîngere către arbitraj sau să continue plîngerea în temeiul Convenției ICSID sau al Regulilor adiționale de facilitare al ICSID, numai în cazul în care investitorul și întreprinderea sunt de acord în scris cu numirea fiecărui membru de către Tribunal.

ARTICOLUL 27

Consolidarea

1. O Parte reclamantă care urmărește un ordin de consolidare în temeiul prezentului Articol va solicita Secretarului General al ICSID să instituie un Tribunal și va specifica în cerere:

- (a) numele Părții reclamante sau investitorilor împotriva cărora ordinul de consolidare este urmărit;
- (b) subiectul ordinului urmărit; sau
- (c) motivele ordinului urmărit.

2. Părțile aflate în diferend vor prezenta o copie a cererii către Partea reclamantă sau investitorilor împotriva cărora ordinul de consolidare este urmărit.

3. În termen de 60 de zile de la primirea cererii, Secretarului General al ICSID va institui un Tribunal compus din trei arbitri. Secretarul General al ICSID va numi un membru care este cetățean al Părții reclamante, un membru care este cetățean al Părții investitorilor care au depus plîngerile, și un Președinte arbitru care nu este cetățean al nici uneia dintre Părți.

4. Un Tribunal instituit în temeiul prezentului Articol va fi instituit în conformitate cu Regulile de arbitraj UNCITRAL și va realiza procedurile acestora în conformitate cu normele respective, cu excepția modificărilor conform prezentei Secțiunii.

5. Dacă Tribunalul, instituit în temeiul prezentului Articol, este satisfăcut de faptul că plîngerile depuse către arbitraj în temeiul Articolului 23 (Depunerea unei cereri de arbitraj) reflectă în comun o problemă în contextul legislației sau faptelor, Tribunalul poate, în scopul soluționării echitabile și eficiente a plîngerilor și după ascultarea Părților aflate în diferend, prin ordin:

- (a) să își asume jurisdicția și audierile și să determine împreună toate sau o parte din plingeri, sau
- (b) să își asume jurisdicția și audierile și să determine una sau mai multe plingeri, determinarea cărora se consideră utile în rezolvarea altor plingeri.

6. În cazul în care un Tribunal a fost instituit în temeiul prezentului Articol, un investitor ce a depus o plingere către arbitraj în temeiul Articolului 23 (Depunerea unei cereri de arbitraj) și nu a fost numit în cererea realizată conform alineatului 1, poate depune o cerere în scris către Tribunal care ar fi inclusă într-un ordin emis în conformitate cu alineatul 5 și va specifica în cerere:

- (a) numele Părții reclamante sau investitorilor,
- (b) subiectul ordinului urmărit, sau
- (c) motivele ordinului urmărit.

7. Un investitor menționat în alineatul 6 va prezenta o copie a cererii către Părțile aflate în diferend numite în cerere conform alineatului 1.

8. Un Tribunal instituit în temeiul Articolului 23 (Depunerea unei cereri de arbitraj) nu dispune de jurisdicția de a decide asupra plingerii, sau a unei părți a plingerii, asupra căruia Tribunalul instituit în temeiul prezentului Articol și-a asumat deja jurisdicția.

9. La cererea unei Părți reclamante, un Tribunal instituit în temeiul prezentului Articol, în așteptarea deciziei conform alineatului 5, poate ordona ca acțiunile Tribunalului instituit în temeiul Articolului 23 (Depunerea unei cereri de arbitraj) să se mențină, cu excepția cazului în care Tribunalul precedent a suspendat acțiunile sale.

ARTICOLUL 28

Documentele către și participarea celeilalte Părți

1. Partea reclamantă va furniza celeilalte Părți, o copie a notificării privind intenția de depunere a plingerii către arbitraj și alte documente în termen de 30 de zile de la data când aceste documente au fost livrate Părții reclamante. Cealaltă Parte va fi îndreptățită, pe cheltuiela proprie, să primească de la Partea reclamantă o copie a evidenței care a fost

prezentată către Tribunal, copile actelor supuse arbitrajului și argumentul scris al Părților aflate în diferend. Partea care primește astfel de informații trebuie să trateze informațiile ca în cazul Părții reclamante.

2. Cealaltă Parte are dreptul dea participa la audierile menționate în cadrul prezentei Secțiuni. La notificarea scrisă a Părților aflate în diferend, cealaltă Parte poate face observații la un Tribunal cu privire la problemele de interpretare a acestui Acord.

ARTICOLUL 29

Locul de arbitraj

Părțile aflate în diferend pot conveni locul de arbitraj în conformitate cu normele de arbitraj aplicabile conform Articolului 23 alineatul(1) (Depunerea unei cereri de arbitraj) sau 27alineatul (4) (Consolidarea). În cazul în care Părțile aflate în diferend nu sunt de acord, Tribunalul stabilește locul, în conformitate cu normele aplicabile arbitrale, cu condiția că locul va fi pe teritoriul unei Părți sau a unui Stat terț care este parte la Convenția de la New York.

ARTICOLUL 30

Accesul publicului la audieri și documente

1. Decizia Tribunalului în temeiul prezentei Secțiuni va fi disponibil publicului, sub rezerva redactării informației confidențiale. Toate celelalte documente prezentate Tribunalului, sau emise de către acesta, vor fi disponibile publicului dacă Părțile aflate în diferend nu convin altfel, sub rezerva redactării informației confidențiale.

2. Audierile desfășurate în conformitate cu Secțiunea respectivă vor fi deschise publicului. Tribunalul poate organiza audieri secrete în măsura în care este necesar de a asigura protejarea informațiilor confidențiale.

3. O Parte în diferend poate dezvălui altor persoane, în legătură cu procedurile de arbitraj, acele documente neredactate pe care le consideră necesare pentru pregătirea cazului, dar va asigura ca acele persoane vor proteja informațiile confidențiale prezente în acele documente.

4. Părțile pot împărtăși cu oficialii guvernelor lor naționale și sub-naționale, pe parcursul soluționării diferendului potrivit acestei Secțiuni, toate documentele relevante neredactate, dar ele/ei vor asigura ca acce persoane vor proteja orice informație confidențială existentă în astfel de documente.

5. În cazul în care un ordin de confidențialitate al Tribunalului desemnează informațiile ca fiind confidențiale și legislația unei Părți privind accesul la informații impune accesul public la acea informație, va prevala legislația Părții privind accesul la informație. Totuși, Partea va încerca să aplice legislația sa privind accesul la informații, astfel încât să protejeze informațiile desemnate ca fiind confidențiale de către Tribunal.

ARTICOLUL 31

Aplicarea de către Partea care nu se află în diferend

Tribunalul dispune de autoritatea de a lua în considerare și a accepta aplicării scrise de la o persoană sau entitate care nu este Parte în diferend, cu un interes semnificativ în arbitraj. Tribunalul va asigura ca depunerea Părții care nu se află în diferend nu va perturba acțiunile și nu va împovăra inutil sau prejudicia incorect Partea aflată în diferend.

ARTICOLUL 32

Legislația

1. Tribunalul stabilit în temeiul prezentei Secțiuni va decide problemele în diferend în mod consecvent cu prezentul Acord și normele aplicabile ale legislației internaționale. O interpretare comună de către Părți a unei dispoziții din prezentului Acord va obliga un Tribunal instituit în temeiul prezentei Secțiuni, și o hotărâre în temeiul prezentei Secțiuni va fi consistentă cu interpretarea respectivă.

2. În cazul în care o Parte reclamantă afirmă ca apărare că măsura, pretinsă a fi o încălcare, face parte din cadrul rezervei sau excepției stabilite în alineatul 1 al Articolului 16 (Rezerve și

Excepții), sau Anexa I sau Anexa II la cererea Părții reclamante, Tribunalul va solicita o interpretare comună a Părților privind problema respectivă. În termen de 60 de zile de la prezentarea cererii, Părțile vor depune în scris, interpretarea lor comună la Tribunal.

Interpretarea comună este obligatorie pentru Tribunal. În cazul în care Părțile nu reușesc să-și prezinte interpretarea comună în termen de 60 de zile de la solicitarea Tribunalului, Tribunalul va decide problema respectivă.

ARTICOLUL 33

Rapoartele experților

1. Sub rezerva alineatului 2, un Tribunal poate numi un expert ca să raporteze în scris subiectele ce țin de problemele de mediu, sănătate, securitate sau de altă natură științifică menționată de către o Parte reclamantă, subiect al termenilor și condițiilor pe care partea în diferend le va decide.

2. Tribunalul nu poate numi un expert în conformitate cu alineatul 1 în cazul în care Părțile aflate în diferend sunt de acord ca Tribunalul să nu realizeze acest lucru.

3. Alineatul 1 nu afectează numirea a altor tipuri de experți în cazul în care numirea este autorizată conform regulilor de arbitraj aplicabile.

ARTICOLUL 34

Măsurile temporare de protecție și decizia finală

1. Un Tribunal poate stabili o măsură temporară de protecție cu scopul de a păstra drepturile unei Părți aflate în diferend sau de a se asigura că jurisdicția Tribunalului este pe deplin efectivă, incluzând un ordin de păstrare a evidenței în posesia sau controlul unei Părți aflate în diferend sau de a proteja jurisdicția Tribunalului. Un Tribunal nu poate ordona executarea forțată sau interzicerea aplicării măsurii, pretinsă a constitui o încălcare menționată în Articolul 20 (Pângerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi). În sensul acestui alineat, un ordin include o recomandare.

2. În cazul în care un Tribunal prezintă o decizie definitivă împotriva Părții reclamante, Tribunalul poate acorda, separat sau în combinație, doar:

- (a) compensații pecuniare și orice dobânzi aferente; și
- (b) restituirea proprietății, caz în care hotărârea va prevedea ca Partea în diferend ar putea achita compensațiile pecuniare, precum și orice dobânzi aferente în locul restituirii.

Tribunalul poate acorda, de asemenea, costuri în conformitate cu regulile de arbitraj aplicabile.

3. Sub rezerva alineatului 2, în cazul în care cererea este făcută în temeiul Articolului 20 alineatul (2) (Plângerea de către un investitor a unei Părți în nume propriu sau în numele unei întreprinderi):

- (a) hotărârea privind compensațiilor pecuniare și orice dobânzi aplicabile va prevedea ca suma să fie achitată de către întreprindere;
- (b) hotărârea privind restituirea proprietății va asigura ca restituirea să fie realizată către întreprindere; și
- (c) hotărârea va prevedea ca să fie realizată fără a aduce atingere unui drept pe care o persoană o posedă în cazul daunelor monetare sau de proprietate acordate în conformitate cu alineatele (a) sau (b) în temeiul legislației naționale a unei Părți.

4. Un Tribunal nu poate obliga Partea reclamantă să efectueze plata daunelor aspre.

ARTICOLUL 35

Prevederi finale și executarea unei hotărâri

1. O hotărâre luată de către un Tribunal nu este obligatorie cu excepția cazului dintre Părțile aflate în diferend și în ceea ce privește acest caz particular.
2. Sub rezerva alineatului 3 și procedura de revizuire aplicabilă pentru o măsură temporară, o Parte reclamantă se va conforma și respecta o hotărâre fără întârziere.

3. O Parte reclamantă nu poate solicita punerea în aplicare a unei hotărâri definitive până:

- (a) în cazul unei hotărâri definitive făcute în conformitate cu Convenția de la ICSID:
 - (i) 120 de zile trecute de la data când hotărârea a fost pronunțată, cu condiția ca Partea reclamantă nu a solicitat ca hotărârea să fie revizuită sau anulată, sau
 - (ii) procedurile de revizuire sau anulare au fost finalizate; și
- (b) în cazul unei hotărâri definitive în conformitate cu Regulile Adiționale ICSID sau Regulile de Arbitraj UNCITRAL:
 - (i) 90 de zile trecute de la data când hotărârea a fost pronunțată și nici-o Parte reclamantă nu a început o procedură de revizuire, anularea hotărârii, sau
 - (ii) o instanță a respins sau a permis o cerere de revizuire, anulare a hotărârii și nu există nici o cale de atac în continuare.

4. Fiecare Parte va asigura punerea în aplicare a unei hotărâri pe teritoriul său.

5. O cerere care este supusă arbitrajului în temeiul prezentei Secțiuni va fi considerată ca decurgând dintr-o relație sau tranzacție comercială în sensul Articolului I al Convenției de la New York.

ARTICOLUL 36

Încasări conform Contractelor de asigurare sau de garantare

În cazul arbitrajului în temeiul prezentei Secțiuni, o Parte reclamantă nu poate afirma cu o apărare cererea reconvențională, dreptul de dezactivare, sau altfel că investitorul a primit sau va primi, în conformitate cu contractul de asigurare sau garanție, compensări sau despăgubiri de altă natură pentru toate sau o parte din daunele sale pretinse.

Secțiunea D – Procedurile de soluționare a diferendelor dintre Stat-Stat

ARTICOLUL 37

Diferendele dintre Părți

1. O Parte poate solicita consultări cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului Acord. Cealaltă Parte va acorda atenția cuvenită la cerere. Diferendul dintre Părți cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului Acord, va fi soluționat, ori când este posibil, pe cale amiabilă prin consultări.
2. Dacă un diferend nu poate fi soluționat prin consultări, va fi supus, la cererea oricărei Părți, unui comitet de arbitraj spre soluționare.
3. Un comitet de arbitraj va fi constituit pentru orice diferend. În termen de două luni de la primirea pe căi diplomatice a cererii de arbitraj, fiecare Parte va numi un membru pentru panelul de arbitraj. Cei doi membri vor alege apoi un cetățean al unui Stat terț care, cu aprobarea celor două Părți, va fi numit Președinte ale comitetului de arbitraj. Președintele va fi numit în termen de două luni de la data numirii celorlalți doi membri ai comitetului de arbitraj.
4. Dacă în perioadele menționate în alineatul 3 nu au fost realizate numirile necesare, o Parte poate să invite ca Președintele Curții Internaționale de Justiție să facă numirile necesare. Dacă Președintele este un cetățean al unei Părți sau este altfel împiedicat de la îndeplinirea acelei funcții, Vicepreședintele va fi invitat să facă numirile necesare. Dacă Vicepreședintele este cetățean al unei Părți sau este împiedicat să îndeplinească acea funcție, membrul Curții Internaționale de Justiție care urmează imediat în funcție, care nu este cetățean al unei Părți, va fi invitat să facă numirile necesare.
5. Arbitrii trebuie să dețină expertiză sau experiență în legislația publică internațională, comerțul internațional sau normele investiționale internaționale, sau de soluționare a diferendelor care decurg din acordurile internaționale privind comerțul sau investiționale. Aceștia trebuie să fie independenți și să nu fie afiliați sau să accepte instrucțiuni de la o Parte.
6. În cazul în care o Parte stabilește că diferendul implică măsuri privind instituțiile financiare, sau investitorii sau investițiile acestor investitori din cadrul instituțiilor financiare, sau atunci când o Parte invocă Articolele 11 litera (6) (Transferuri), 17 (2) sau 17(3) (Excepții

generale), arbitrii vor, adițional criteriilor prevăzute în alineatul 5, deține expertiză sau experiență în domeniul serviciilor financiare sau practicei, care vor include reglementarea instituțiilor financiare.

7. Comitetul de arbitraj își va stabili propria procedură. Comitetul de arbitraj va lua o decizie cu majoritate de voturi. Decizia este obligatorie pentru ambele Părți. Cu excepția cazului în care s-a convenit altfel, decizia de arbitraj va fi prestată în termen de șase luni de la numirea Președintelui.
8. Fiecare Parte va suporta costurile propriului membru în cadrul Comitetului de arbitraj și cele a reprezentării sale în procedurile arbitrale. Costurile legate de Președinte și restul costurilor vor fi suportate în mod egal de către Părți. Comitetul de arbitraj poate, totuși, să oblige ca o porție mai mare a cheltuielilor să fie suportate de către una dintre cele două Părți, iar această hotărâre va fi obligatorie pentru ambele Părți.
9. În termen de 60 de zile de la decizia comitetului de arbitraj, Părțile vor accepta modalitatea pentru rezolvarea diferendelor lor. Acceptul va pune în aplicare decizia comitetului de arbitraj. Dacă Părțile nu ajung la o înțelegere, Partea care a prezentat diferendul va fi îndreptățită pentru compensație sau de la suspendarea beneficiilor în valoarea echivalentă cu cele decise de către Comitetul de arbitraj.

Secțiunea E – Prevederi finale

ARTICOLUL 38

Consultări și alte acțiuni

1. O Parte poate solicita în scris consultări cu cealaltă Parte cu privire la o măsură actuală sau propusă sau orice alt aspect care se consideră că ar putea afecta funcționarea prezentului Acord.
2. Consultările prevăzute în alineatul 1 pot aborda, printre altele, aspecte privind:
 - (a) implementarea Acordului respectiv; sau
 - (b) interpretarea sau aplicarea Acordului respectiv.
3. Urmare consultărilor în temeiul prezentului Articol, Părțile pot să ia o acțiune pe care o vor conveni, inclusiv realizarea și adoptarea normelor de completare a regulilor arbitrale aplicabile în temeiul Secțiunii C din prezentul Acord.

ARTICOLUL 39

Obligațiile

Fiecare Parte va asigura că va lua toate măsurile necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor prezentului Acord, inclusiv respectarea acestora, cu excepția cazului dacă în prezentul Acord se prevede altfel, de către guvernele sub-naționale.

ARTICOLUL 40

Excluderi

Secțiunile C și D din prezentul Acord nu se vor aplica situațiilor menționate în Anexa III.

ARTICOLUL 41

Aplicarea și intrarea în vigoare

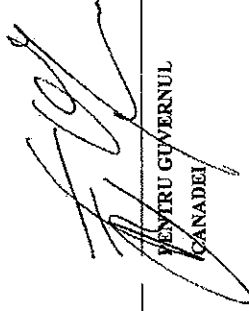
1. Toate Anexele sunt părți integrante ale prezentului Acord.
2. Părțile pot conveni să modifice prezentul Acord. Aceste modificări constituie o parte integrantă a prezentului Acord și intră în vigoare în conformitate cu alineatul 3.
3. Fiecare Parte va notifica cealaltă Parte în scris cu privire la finalizarea procedurilor necesare pe teritoriul său pentru intrarea în vigoare a acestui Acord sau orice modificări realizate în conformitate cu alineatul 2. Acest Acord și orice modificări realizate în conformitate cu alineatul 2 vor intra în vigoare la data ultimei notificări.
4. Prezentul Acord va rămâne în vigoare pînă la momentul cînd o Parte notifică cealaltă Parte în scris despre intenția sa de denunțare a acestuia. Denunțarea acestui Acord va deveni efectivă la un an după ce notificarea denunțării a fost primită de către cealaltă Parte. În ceea ce privește investițiile sau angajamentele de investire realizate anterior datei la care denunțarea acestui Acord devine efectivă, prevederile Articolelor 1-40 ale acestui Acord, inclusiv paragraful 1, 2 și 3 ale prezentului Articol vor rămâne în vigoare pentru o perioadă de 15 ani.

DREPT CARE, subsemnații, pe deplin autorizați, au semnat prezentul Acord.

SEMNAȚ în două exemplare originale la *OTTAWA* la data de *18 iunie* 2018, în limbile română, engleză și franceză, toate textele fiind egal autentice.

PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

PENTRU GUVERNUL
CANADEI

ANEXA B.10

Exproprierea

Părțile confirmă înțelegerea comună cu privire la următoarele:

- (a) exproprierea indirectă rezultă dintr-o măsură sau dintr-o serie de măsuri ale unei Părți care au un efect echivalent exproprierii directe fără transferul oficial al titlului sau sechestru formal;
- (b) determinarea dacă o măsură sau o serie de măsuri ale unei Părți constituie o expropriere indirectă necesită o investigație de la caz la caz bazată pe fapte care să ia în considerare, pe lângă alți factori:
 - (i) impactul economic al măsurii sau seriei de măsuri, deși simplul fapt că o măsură sau o serie de măsuri ale unei Părți are un efect advers asupra valorii economice a unei investiții nu stabilește faptul că a avut loc o expropriere indirectă;
 - (ii) gradul în care măsura sau seria de măsuri interferează cu perspectivele distincte, rezonabile ale investiției; și
 - (iii) caracterul măsurii sau seriei de măsuri;
- (c) cu excepția circumstanțelor rare, cum ar fi atunci când o măsură sau o serie de măsuri sunt atât de grave în lumina scopului acestora încât nu pot fi privite în mod rezonabil ca fiind adoptate și aplicate cu buna credință, măsura nediscriminatorie a unei Părți care este prevăzută și aplicată pentru a proteja obiective legitime de interes public, cum ar fi sănătatea, siguranța și protecția mediului nu constituie expropriere indirectă.

ANEXA I

Rezerve pentru viitoarele măsuri

Planul Canadei

În conformitate cu alineatul 2 al Articolului 16 din prezentul Acord, Canada își rezervă dreptul de a adopta sau menține orice măsură ce nu se conformează obligațiilor prevăzute mai jos cu privire la următoarele domenii sau aspecte:

- servicii sociale (de exemplu: aplicarea legii publice; serviciile corecționale, securitatea sau asigurarea veniturilor; securitatea sau asigurarea socială; bunăstarea socială; educația publică; instruirea publică; sănătatea și îngrijirea copilului), unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratatamentul Național) sau Articolul 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) din prezentul Acord;
- drepturile și preferințele prevăzute pentru popoarele autohtone, unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratatamentul Național), Articolul 5 (Tratatamentul Național cel mai favorizat), Articolul 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) sau Articolul 9 (Cerințe de performanță) din prezentul Acord;
- drepturile și preferințele prevăzute pentru minoritățile dezavantajate din punct de vedere social sau economic, unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratatamentul Național), Articolul 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) sau Articolul 9 (Cerințe de performanță) din prezentul Acord;
- cerințe privind resedința pentru dreptul de proprietate asupra terenurilor pe malul oceanului, unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratatamentul Național) din prezentul Acord;
- titluri de stat (de exemplu: achiziționarea, vânzarea sau altă prevedere de către cetățenii celeilalte Părți al obligațiilor, honorarilor de trezorerie sau alte tipuri de titluri de credit emise de către Guvernul Canadei, o provincie sau administrație

- locală), unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratament Național) din prezentul Acord;

- cabotaj maritim, ceea ce înseamnă (a) transportul naval de mărfuri sau pasageri între punctele de pe teritoriul Canadei sau deasupra platoului continental al Canadei, fie direct sau prin intermediu unui mod în afara Canadei; însă cu referire la apele de deasupra platoului continental a Canadei, transportul de mărfuri sau pasageri doar în contextul cercetării, exploatarii sau transportării de minerale sau de resurse naturale epuizabile ale platoului continental al Canadei; și (b) angajarea navei într-o altă activitate maritimă de natură comercială pe teritoriul Canadei și, în ceea ce privește apele de deasupra platoului continental, în astfel de alte activități; maritimă de natură comercială care sunt conexe cu cercetarea, exploatarea sau transportarea de minerale sau resurse naturale epuizabile ale platoului continental din Canada; unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratament Național), Articolul 5 (Tratament Național) celei mai Favorizate), Articolul 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) sau Articolul 9 (Cerințe de performanță) din prezentul Acord;

- licențierea pescuitului sau activităților legate de pescuit incluzând intrarea navelor străine de pescuit în zona economică exclusivă a Canadei, marea teritorială, apele interioare sau porturi și utilizarea oricăror servicii aferente acestora, unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratament Național), Articolul 5 (Tratament Național) celei mai Favorizate) din prezentul Acord;

- servicii de telecomunicații, unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratament Național), Articolul 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) din prezentul Acord, prin limitarea investițiilor străine în serviciile de furnizare a instalațiilor de bază a telecomunicațiilor, solicitându-se ca acești furnizori de servicii să fie controlați, propriu zis, de un canadian, solicitându-se ca cei puțin 80 la sută din membrii Consiliului de directori ai acestor furnizori să fie canadieni și impunând restricțiile la nivel cumulativ al investițiilor străine; și

- înființarea sau achiziționarea unei investiții în sectorul serviciilor, unde măsurile nu se conformează obligațiilor impuse de Articolul 4 (Tratament Național), Articolul 8 (Conducerea, Consiliul Directorilor și Intrarea personalului) sau Articolul 9 (Cerințe de performanță) din prezentul Acord, cu condiția că măsura este în

concordanță cu obligațiile canadiene conform Articolului II, XVI, XVII și XVIII din *Acordul General al OMC privind Comerțul cu Servicii*.

Planul Republicii Moldova

În conformitate cu Articolul 16 (Rezerve și Excepții) Republica Moldova își rezervă dreptul de a adopta sau de a menține restricții în contextul procurării terenului (cu destinație agricolă și păduri) de către investitorii străini în regiunile rurale și urbane.

ANEXA II

Excepții din Tratatamentul Națiunii celei mai favorizate

1. Articolul 5 (Tratatamentul Națiunii celei mai favorizate) nu se aplică tratamentului acordat de către o Parte în temeiul unui Acord internațional bilateral sau multilateral în vigoare sau semnat înainte de 1 ianuarie 1994.
2. Articolul 5 (Tratatamentul Națiunii celei mai favorizate) nu se aplică tratamentului acordat de către o Parte în temeiul unui Acord internațional bilateral sau multilateral existent sau viitor:
 - (a) stabilirea, consolidarea sau extinderea unei zone de liber schimb sau uniunii vamale;
 - (b) cu privire la:
 - (i) aviație;
 - (ii) domeniul pescuitului;
 - (iii) probleme maritime, inclusiv de salvare.

ANEXA III

Excepții din Soluționarea Diferendelor

O decizie luată de către Canada urmată unei reexaminări conform *Actului privind investițiile în Canada*, în contextul de a permite sau nu o investiție care este subiectul unei reexaminări, nu este supusă dispozițiilor de soluționare a diferendelor conform Secțiunii C (Soluționarea diferendelor între un investitor și Partea gazdă) sau D (Procedurile de soluționare a diferendelor dintre Stat-Stat) din prezentul Acord.